

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. VIII. Vtrùm duæ Animæ specie diuersæ poßint esse perfectione
æquales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

vnire hoc subiectum, non illud, quæ non includuntur in conceptu distinctionis formaliter (etenim duæ repræsentationes eiusdem obiecti habent adæquatam conceptum distinctionis, & tamen repræsentant idem obiectum) ideoque rectè ex his prædicatis inferitur diuersitas, non verò ex illis.

SECTIO VIII.

Vtrum duæ Animæ specie diuersæ possint esse perfectione æquales.

255 **D**ixi initio Sectionis præcedentis, quætionem hanc communem esse etiam omnibus rebus inanimatis, de quibus omnibus quaerimus, vtrum eo ipso quod differant specie, debeant etiam inæquales esse in perfectione. Supponimus, plures esse inæquales: etenim perfectior est anima rationalis, quàm forma equi; item hæc perfectior est, quàm forma plantæ, &c. Communis veterum Philosophorum sententia tueretur, omnes species necessariò futuras inæquales sicut omnes numeri, eo ipso quod sint diuersi, sunt etiam necessariò inæquales: & hinc ortum traxit commune illud axioma, *Species sunt sicut numeri.* Pro hac sententiâ stant etiam plures ex recentioribus, præsertim Thomistis. Eandem tenent P. Vasquez Tomo 2. in 1. Partem, Disputat. 121. à num. 11. P. Suarez Tomo 2. Metaphysicæ, Disput. 29. sect. 3. num. 16. licet ibi probabile reputet oppositum, & argumenta pro propria sententiâ non esse efficacia fateatur.

256 Suadetur Primò hæc sententiâ ex Aristotele id pluribus in locis docente. Sed facilè potest Aristoteles explicari de speciebus communiter loquendo, non autem quia id sit de conceptu formali diuersitatis specificæ.

Prima ergo ratio sit: Quæ inæqualiter distant ab ente, non possunt esse inter se æqualia, vt ex terminis videtur manifestum; sed omnes species inæqualiter distant ab ente, alioquin non erunt diuersæ, ergo omnes species sunt inæquales. Respondeo, Maiorem & Minorem prædicti syllogismi esse aperte falsas. Maiorem quidem: nam licet vna species plura prædicata superiora participet quàm altera, potest tamen hæc per vicium prædicatum compensare, imò & excedere perfectionem plurium prædicatorum quæ in alterâ reperiuntur. etenim Angelus per solum prædicatum intellectiui excedit prædicata equi, nutritiui, sensitui, hincibilis, quæ numero plura sunt. Virgo eandem veritatem, quia homo minùs distat ab ente quàm equus (homo enim est immediata species animalis, equus verò habet supra se genus bruti, medium inter animal & ipsum equum) & tamen homo perfectior est equo, ergo habere prædicata plura superiora, non arguit perfectionem maiorem, neque è contrario habere pauciora: nam lapis v. g. pauciora prædicata continet, quàm equus, & tamen hic est perfectior illo; ergo distare magis aut minùs ab ente, non arguit maiorem vel minorem perfectionem, sed hæc ponderanda est ex propria ratione specificâ cuiuslibet. Quod verò Minor sit etiam falsa, scilicet, duas species non posse æqualiter ab ente distare, probatur faciliùs: nam leo & equus v. g. æqualiter distant ab ente, & tamen sunt diuersi

258

specie; ergo. imò necessarium est, vt quodlibet genus habeat sub se duas immediatas species, & consequenter illæ duæ species debent æqualiter distare ab ente, sicut duo fratres æqualiter distant ab Adamo. Ecce ergo quanta sit vis prædicti argumenti.

Sed dices, per maiorem distantiam ab ente à te intelligi, non quidem excessum in numero prædicatorum, sed excessum in perfectione, quo sensu vera est Maior propositio, scilicet, quæ inæqualiter distat ab ente, non esse æqualia; item & Minor vera est, scilicet, non posse distare æqualiter ab ente duas species. Sed contrà, quia si in hoc sensu accipis prædictas propositiones, assimis pro Maiori propositione identicam, scilicet, Quæ sunt inæqualia, dicit etiam esse inæqualia, ergo. Respondeo, omnimodam dissimilitudine dicere inæqualitatem: neque enim, quæ conueniunt saltem in hoc, quod est, non excedi mutuo, possunt omnino esse dissimilia; nego verò, aliqualem dissimilitudinem etiam sufficientem ad diuersificandum specie, includere necessariò inæqualitatem, vt infra probabitur, præsertim cum omnes species habeant conuenientiam aliqualem in multis prædicatis. Cur ergo non poterunt in perfectionis magnitudine esse similes, quantumcumque differant specie, ob alia capita.

Secundò potest pro eâ sententiâ argui. Quia esse duo specie diuersa, dicit essentialiter esse dissimilia; esse autem dissimilia, dicit etiam esse inæqualia, ergo. Respondeo, omnimodam dissimilitudine dicere inæqualitatem: neque enim, quæ conueniunt saltem in hoc, quod est, non excedi mutuo, possunt omnino esse dissimilia; nego verò, aliqualem dissimilitudinem etiam sufficientem ad diuersificandum specie, includere necessariò inæqualitatem, vt infra probabitur, præsertim cum omnes species habeant conuenientiam aliqualem in multis prædicatis. Cur ergo non poterunt in perfectionis magnitudine esse similes, quantumcumque differant specie, ob alia capita.

Tertiò potest argui: Duæ quantitates quantitatiuè diuersæ, sunt necessariò inæquales, ergo & duæ res essentialiter diuersæ, debent etiam essentialiter esse inæquales. Distinguo Antecedens: duæ quantitates diuersæ in magnitudine, sunt inæquales in magnitudine; concedo Antecedens, nam inæqualitas in magnitudine non est nisi diuersitas in magnitudine, magnitudo enim est species æqualitatis; & sicut esse diuersas in æqualitate est, esse inæquales, ita etiam, esse diuersas in magnitudine, est etiam esse inæquales in quantitate molis; ex quo nihil contra nos: nam quæ sunt æqualia, non differunt in magnitudine formaliter, sed in rebus magnis; sicut etiam duo palmi diuersarum quantitarum, v. g. celestis & sublanaris, non differunt in magnitudine, differunt tamen in proprijs essentijs, quæ habent eam magnitudinem. Et hic sit secundus sensus, quem potest habere supra positum Antecedens, scilicet, eo ipso quod duæ res magnæ quantitatiuè differant in proprijs essentijs, debere etiam differre in magnitudine; vt sic autem falsum est Antecedens, & consequenter argumentum caret difficultate.

Ergo dicendum est, posse duas species diuersas æquialere sibi in perfectione, id est, tales esse, vt non valeat plus, nec magis aestimetur vna quàm altera. Quod probatur Primò solutione argumentorum oppositæ partis. Deinde ex relationibus diuinis, quæ, vt distinctæ virtualiter ab essentiâ, sunt dissimiles & diuersæ inter se, & notabiliter quidem, sunt tamen omnino æquales, iuxta illud Athanasij in Symbolo, *coæterni sibi sunt, & coæuales*, quæ æqualitas illis, vt præcibus

ab essentia, non prouenit formaliter ab ipsa essentia, quam ut sic non includunt, sed à seipsis; nam perfectionem, quam dicit in Patre relatio actiua generantis, dicit in Filio relatio passiuua generantis. Tertio idem probatur: nam duæ cognitiones æquæ intensæ ac claræ, vna de Petro, de Paulo altera, sunt aliquantulum dissimiles, ut probauit Sectione precedenti, nec tamen illo modo sunt inæquales; perfectio enim quam in vnâ dicit esse representatiuam Petri, dicitur alterâ esse representatiuam Pauli; ergo dissimilitudo non dicit formaliter inæqualitatem, ergo possunt duæ species diuersæ æquales esse inter se.

Quarto: Quia ex ipsis terminis videtur manifestum, aliud esse diuersitatem, aliud inæqualitatem; ideoque in moralibus, quantumuis videamus res valde diuersas, adhuc sæpe tantam ac alteram æstimamus. Item in Physiis æqualem solent adferre voluptatem duo bona, quantumuis specie diuersa; & intellectui æqualiter solent arridere duo ingeniosi conceptus, quantumuis diuersi inter se. Idem est in alijs potentijs, ergo diuersitas specifica non arguit necessarium inæqualitatem, possunt ergo duæ species perfectione sibi æquiuale. Confirmo totum hoc manifestissimâ ratione: nâ videmus ipsis oculis, colorem rubrum & viridem esse notabiliter diuersos, eos autem esse inæquales, & vnum perfectiorē altero, non videmus, vbi enim vides excessum? & in quod? Experientia autem nulla ostendit talem excessum; ratio item naturalis nulla est, quæ id vel probabiliter persuadeat: vnde fit, ut nobis profus sit dubium, quis eorum sit perfectior, aut an sint æquales. Cur ergo debemus dicere, necessarium eos esse inæquales? Quod si diuersitas ea notabilis, esset formaliter inæqualitas, ut hi volunt, certè videre, eos colores esse diuersos, ac videre esse inæquales, esset idem, quod falsissimum est.

Hic aduerte, malè à nonnullis ex aduersarijs doceri, in hoc puncto non licere nobis à diuinis relationibus arguere ad res creatas. Malè, inquam, doceri: nam rubrum & viridem colorem esse inter se æquales, etiam si sint diuersi, non arguit in illis infinitam perfectionem, ut per se est manifestum. Vel quæso des vnam vel apparentem pro hac infinitate perfectionis rationem. Ergo quoad hoc rectè possumus ex diuinis ad creaturas arguere. Ibi datur diuersitas in perfectionibus infinitis sine inæqualitate, ergo etiam in finitis perfectionibus dari potest diuersitas sine inæqualitate.

SECTIO IX.

Quæ partes informantur Animo.

166 QVÆSTIO hæc præcipuum locum obtinet in animantibus: nam in plantis certum est, omnes illas partes, quæ virescunt & augentur, viuere, totam scilicet arborem, folia, flores, fructus, radices, & cortices, quæ omnia per intussumptionem augentur; in animantibus verò, in quibus dantur ossa, caro, humores, dentes, vngues, &c. est grauis difficultas, vtrum omnes hæ partes, an aliquæ, & quæ illa sint, informantur animo.

Carnem animo informari, est certo certius: si quæ enim est in viuente quæ animetur, ea debet esse caro, quæ & præcipua est, & crescit per in-

tussumptionem; ergo viuunt, ergo informantur animo. Deinde etiam certum est, ossa, nervos, oculos, &c. informari animo, & quia sunt de præcipuis partibus animalis, & quia augentur per intussumptionem; nec in hoc vlla est inter Philosophos controuersia: circa sanguinem verò, & alios tres humores (de quibus idem est ac de sanguine dicendum) non modica est inter Doctores contentio.

SUBSECTIO PRIMA.

Sententia negans, sanguinem animari, proponitur, eiusque argumenta rejiciuntur.

SVAREZ Tomo 3, in 3. Partem, Disputat. 151. Slect. 3. §. Altera pars; Vasquez Tomo 1. in 3. Partem, Disput. 36. num. 20. Conimbricenses lib. 1. de Generatione, cap. 4. Rubius de Modo quo anima corpus informat, quæst. 8. à num. 207. & alij apud eisdem, quibus subscribunt nonnulli recentiores, opinantur, sanguinem non informari animo, sed aliâ formâ noui vitali. Mouentur, primò, quia sanguis est alimentum, quo reliquæ partes nutriuntur, sed alimentum non potest esse viuunt, ergo sanguis non viuunt, ergo non informatur animo. Vtraque, cõsequencia est euidentis. Maior negatur à nemine. Minor probatur, quia in nutritione datur conuersio substantialis vnius in aliud, ergo nõ potest alimentum, ex quo fit nutritio, informari eadem animâ alicui: si enim informaretur, non posset conuerti substantialiter in aliud, quia non differret ab eo substantialiter. Respondeo, negando Minorem, eius probatio omnino gratis effingitur, vnde enim, quæso, probant hi auctores, omnem nutritionem esse conuersionem substantialem? Respondebant, quia id ipsi intelligunt nomine nutritionis. Sed contra Primò, quia de hoc inquirimus rationem, cur scilicet nutritio solam significet conuersionem substantialem, quod ego nego, tu autem nullam affers rationem, quâ id probes. Contra deinde, quia si nomine nutritionis intelligis conuersionem substantialem, quia hoc nomen solùm vis applicare ad conuersionem substantialem significandam, tunc Maior tui argumenti, nempe, ex sanguine fieri nutritionem, non potest vllâ ratione à te probari; nec communis sententia docet, ex sanguine fieri nutritionem in eo sensu, in quo tu accipis nutritionem: neque item experientia potest vilo modo id suadere. Do tibi, nos doceri experientiâ, sanguinem conuerti in carnem, rogo, qui docet experientia, eam esse conuersionem substantialem, & non præcisè accidentalem, sicut quando ossa ex medullis, aut ex carne nutriuntur, non video, quo vel leui fundamento suaderi possit. Formas ergo tibi gratis propositiones, ut probes tuam sententiam. Dico igitur, ex sanguine solùm accidentaliter nutriri carnem & alias partes videntis, nec vilo modo esse absurdum, vnam partem animalis in alterâ parte introducere proprias dispositiones accidentales, quotidie enim videmus vnam manum ab alterâ calefieri, infrigidari, &c.

Secundò mouentur, Quia sanguis non crescit more vitali, sed per iuxta-positionem, sicut crescit aqua, ergo non viuunt. Sed Primò vellem mihi ab aduersarijs ostendi, vnde illis constat, sanguinem augeri

Ggg

augeri